

TELEGRAFULU ROMANU.

Tel-grafu este Daminec'a si Joi'a la fie-care
doue septemani cu adansulu Poisiorei — Prenu-
meratiunea se face in Sabiu la expeditiua folei, pre
afara la 3. r. poste cu bani gat'a prin scrisori fran-
cate, adrese catre expeditiua. Pretiulu prenumera-
tiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a.
ar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 14.

ANULU XXIV.

Sabiu 15/27 Februarie 1876.

tra celelalte parti ale Transilvaniei si pentru pro-
vinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre
o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri
streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl.
Inseratele se platescu pentru intai'a ora
cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr.
si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Cestiunea vamale.

(Fine.)

In ce priveste regularea dărilor indirecte, nu se poate nega, ca mâinile regimului nostru au fost legate prin aceea, ca in urm'a comunismului teritorialu, elu fû silitu a se tîne de sistemulu acel'a de dări indirecte, care s'a fostu introdusu inca de mai nainte in provinciile nemtiesci, si care croitu fiindu dupa relatiunile de acolo, si corespunde numai acestor'a.

Industria Ungariei, nu se poate mesura, cu cea a provinciilor germane si aceea nici ca se poate tracta dupa unele si acele principii. — Pana acum'a inse s'a tractatu astufeliu si urmarea naturale de aci este: ca industria nostra se apropie cu pasi rapedi spre peire.

Fabricile nostre cu o forte mica exceptiune, neputendu suportă concurentia, cu cele de peste Laita; se veduia necesitate a si inceta activitatea. Si prin acest'a nu numai multime de lucratori si producatori de materiale crude si perdura pânea de toate dilele; ci si visteria statului perdū venitul trasu dreptu dare, dupa productiunea intreprinderilor acestor'a. Regimulu nostru era si este chiaru in propriulu interesu, datoriu a ajutoră toate intreprinderile interne de productiune: noi inse nu putem admite ca ajutorirea acest'a s'aru fi pututu indeplinî, numai prin introducerea unei vâmi ocrotitoare, carea singura i-a fostu imposibile regimulu nostru, din caus'a comunismului de pâna acum'a teritorialu. — Din contra suntu inca multe alte cali spre a ajutori industria si productiunea indigena in genere, si anume astufeliu de cali, căror'a comunismulu teritorialu nu le este si nu le-a potutu sta in contr'a, si deca totusi pre calile acestea libere, nu s'a facutu pâna acum'a multu aru trebui că sa se faca celu putienu in viitoriu, chiaru si cându aru rămâne in vigore, comunismulu teritoriale.

Deca e de o parte adeveratu, ca tarifele comune de vamuri pentru importarea marfurilor din afara, suntu mai avantajoase pentru industria din provinciile de peste Laita, de cătu pentru industria nostra: fiindu-ca pre lănga vamurile acelea industria nemtiesca poate concura cu tierile din afara, pre cându a nostra nu pote suportă concurentia, atunci de alta parte e totu atât de adeveratu, ca urcându-se vamurile de importu prin acest'a se scumpescu si articlii importati. Si astufeliu ce căsciga pre de o parte visteria statului seu producatorii indigeni protegiati: perde pre de alt'a multimea consumentiloru. —

Caus'a căci se afla diferentia acest'a nenaturale in relatiunea industriei ambelor jumetati de imperiu si fatia cu concurentia din afara; e totu aceea, pentru carea Ungaria nu poate sustinea nici concurentia din launtru, — si adeca starea inapoiata a industriei Ungariei. — Deca cautămu motivele pentru care patri'a nostra mai ingusta, fû intreputa intru atât de provinciile nemtiesci; apoi aflămu ca conditiile de prosperare noue ne lipsescu, pre cându provinciile nemtiesci le posedu in abundentia. — Multimea de capitale, creditulu mijlocitu in deosebi prin banc'a nationale din Viena, camelele cele usiore si desteritatea si inteligentia muncitorilor din provinciile nemtiesci, suntu atâtea condi-

uni de prosperare, care noue ne lipsescu de totu. — Mijlocesca regimulu nostru toate conditiile acestea si pentru patri'a nostra si apoi atunci vomu fi celu putienu in pusetiune de a pute inainta. —

Se intielege ca pre la noi nu se poate afla vre-o abundentia de capitale; cându Ungaria la 1873 a importatu cu 156 milioane mai multu decâtu inca nu potutu esporta. Milioanele aceste au esitu seu trebuie sa iasa din tiara. Ier' ca creditulu e scadiutu; asta-i urmarea naturale a justitiei lăngede si a lipsei de securantia reale.

Asemenea se intielege de sine, ca unde lipsescu productiunea, comerciulu inca nu poate inflori si ast'a e si caus'a, de comerciantii nostri in cea mai mare parte suntu numai manipulantii celor din provinciile nemtiesci si le procura mai totu castigulu acestor'a.

Ungaria astadi e inca unu statu agronomic si că atare nu va pute esista; căci lasa ca din productele sele agronomice, nu poate scote cătu se recere spre acoperirea celorualte lipse ale sele dar' chiaru nici cu productele sele economice nu poate concura in afara, cu alte state mai inaintate chiaru si in ramulu acest'a de productiune. Urmarea naturale a importului colosalu si exportului neînsemnatu, — e saracia totale a tierii si in ultim'a analiza bancrotarea.

Nepotendu deci Ungaria bateru atât'a esportă cătu importă, trebuie că celu putienu se incerce a-si miciora importulu si ast'a o poate face prin nisuintia de a-si produce insusi articlii aceia ce se importa din afara.

Conclucarea in directiunea acest'a e o conditiune imperativa pentru esistintia patriei nostre; deci fia-care patriotu trebuie că se concluce in asta directiune. Regimulu inse, din partesi inca se procure conditiunile, dela cari aterna rezultatulu bunu, alu opintiriloru singuratic si pre care singurategie insusi nu si le potu procura.

Revista politica.

„Kelet Népe,” carea spunea in septamănilu din urma ca Romania are intentiunea de a denega Turciei tributulu, produce o corespundintia dela Viena, totu asiă de sarata că cum era cea dintăiu. Guvernulu Romaniei, dice corespundintia, vedindu ca la Viddinu se concentrăza o putere armata turcesca, s'a vedutu nevoitu a se adresă către puterile subsemnate in tratatulu de Parisu cu gravamine, din cari transpare, ca provocatiunea acest'a din partea Turciei, Romania mai ca nu o va pute lua in sensu de pace. Puterile inse au interdisu guvernulu român ori ce pasu, prin care s'aru pute conturbă pacea. Din incidentulu acest'a, lui Costaforu, agentulu lui Romaniei la Viena, i se oferî oca-siunea de a conservă cu o persôna inalta politica, firesce, mai multu intr'unu modu „academicu” si ai spune acestei persône ca Romania este deplinu suverana, neavendu alte legaturi cu Turcia decâtu tributulu si nu se poate asemena altor'u staturi vasale. Romania aru capitalisă bucurosu tributulu intr'o suma de 30—40 milioane franci, si apoi deslegându-se astufeliu raporturile ei către Pôrta, principele aru lua titlulu de rege. Corospundintia spune mai departe, ca agentulu român primî din partea persônei inalte politice mângăarea, sa astepte

tempuri mai bune; lu facu inse totu odata se intielega ca „regatulu Romaniei” sa fia de ocamdata pre pace.

Limbagiulu coresp. „K. n.” este sarcasticu si corespundintia se vede a pune mai multu pondu spre a satirisa statulu român dela Dunare decâtu a face vre-o noua descoperire.

O foia rusasca din St. Petersburgu „Burs'a” vorbesce despre Romania cu totulu altufeliu. Acest'a dice: Sferinduse crisa ministeriala (din Bucuresci) asiă in graba, se desmintu toate scriile respandite in tempulu din urma, dupa care se afirmă, ca Romania ia parte activa la incurcaturile de pre peninsulu balcanica.

„Pester Lloyd” in nr. dela 22 Februaru, editiunea de ser'a, incepe revista sea cu urmatorele: „Din aceeasi parte demna de tota increderea, din carea ni veni epistol'a comunicata in editiunea nostra de ser'a cu o di mai nainte, primimu astadi nrmatorele siruri:

Per'a 18 Fauru. In raportulu meu de eri umu vorbitu despre dificultatile ce a intempnatu sanctiunarea propunerii lui Andrassy si ca a fostu de lipsa intrebuintiarea de mijloce extraordinarie pentru de a induplecă pre sultanulu sa le sanctiuneze. Astadi sum in pusetiune de a-ti comunică, ca esecutarea propuneriloru nu este nici decâtu nici serioasa, nici sincera, mai departe, ca nici in impregiurimea sultanulu nici la inalt'a Pôrta nu se gândesce nimenea la esecutarea vreunei reforme, pentrucu in acelasi tempu cându s'a emisu iradea in privintia propuneriloru de reforme, sultanulu a denumitu presiedinte la consiliulu de statu pre Namyk Pasi'a, pre unu fanaticu par excellence, pre inamiculu de mörte alu tuturor elementelor nemusulmane si alu ori cărei innoiri fia cătu de neînsemnata, pre unu barbatu, care nu poate vedé nici telegrafulu si care deuneditu, cându stă in fruntea administratiunei resbelice, 14 dile, n'a espedatu nici o telegrama, pre unu barbatu, carele in acelasi tempu cându a aparutu fermanulu de reforme dela 12 Decembre a staruitu sa se primisca unu conclusu, revocatu mai târdu, prin care li se interdice crestnilor locuirea in patrariulu turcescu (alu Constantinopolei) si cari crestini pâna la 1 Martiu a. c. trebuie sa-si parascesca locuintiele. A pune unu astfeliu de barbatu in fruntea consiliulu de statu intr'unu momentu, cându s'a obligatu inaintea Europei intregi ca va pune in lucrare reformele propuse de Andrassy, dovedesce din destulu, ce are sa astepte cineva dupa promisiunile turcesci.”

Afara de desteritatea turcesca de mai susu de a multami pre Europa si ai insuflă incredere mai vine, „D. Ztg.” si spune ca la Divisia au puscatu turcii asup'a soldatiloru austriaci; cesti din urma au respunsu foculu si au ucisu pre unu turcu. In acelasi tîenutu, turcii afla o placere a batjocori pre soldatii austriaci, cari stau la frontarie. In urm'a astor'u felu de recomandatuni turcesci s'a datu ordinu militiei austriace, sa nu mai sufere provocările turciloru, ci indata sa traga intrensii.

Intre astufeliu de impregiurari putienu va folosî noua Irada, prin care se asigura amnestia generale tuturor insurgentiloru, cari se voru returnă a casa in terminu de patru septamăni dela publicare. Cu toate ca re-

gimulu turcescu promite forte multu insurgentiloru. Elu promite ca va reedifică bisericile si casele insurgentiloru cu spesele sele si celoru ce vinu acasa le va dá mijloce spre a se pute apuca de lucru. Regimulu turcescu inse uita a le spune insurgentiloru, de unde le va face si dá cându elu insusi este strimtoratu de cea mai mare lipsa.

Mai multe diurnale publica unu proiectu de lege din 20 §§ prin care se regulăza universitatea fundulu regescu.

Constantinopole, 16 Februarie. oficialu. — In scopu de a face sa ince-teze insurectiunea din Bosni'a si Erzegovina, sultanulu, confirmădu dispositiunile generale din firmanulu recentu, a ordonat esecutarea reformelor particulare urmatore pentru Bosni'a si Erzegovina: Libertate completa de culte locuitoriloru nemusulmani; inlocuirea sistemulu de arendi prin sistemulu regiei; vinderea pamenturiloru domeniale ne lucrate locuitoriloru lipsiti, cu facilitati de plata, fara a aduce atingere dreptului de proprietate; respectarea egalitatiei supusiloru pentru transferirea mobileloru; instituirea de comisii, compuse din musulmani si ne musulmani, in cele doue capitale a Bosniei si Erzegovinei sub presiedintia unui functionaru superioru, cari, că sectiuni a inaltulu consiliu esecutivu, voru fi insarcinate a veghiă pentru prompt'a esecutare a reformelor; in fine cresterea sumelor afectate pentru lucrările de utilitate publica dupa trebuintiele locale si conformu avisului comisiuniloru. Pentru acei cari au fostu retaciti prin consilie perfide si dorescu a reintra in ascultare se va proclamă o amnestia generala.

Din diet'a Ungariei.

In siedintia casei representative dela 23 Febr. ministrulu de justitia B. Perczel ia cuvintulu spre a raspunde la interelatiunea lui Trauschenfels.

Onorata Casa! Din incidentulu, ca tribunalulu Brasiovului a pronunciatu prin o resolutiune din 9 Dec. a. tr.: ca dela 31 Decembre 1875 toate scriptele contrasignate de advocati se voru acceptă numai, deca voru fi compuse in limb'a magiara si ca si in procedur'a criminala pledările advocatiloru au sa se tiena unguresce, — dlu ablegatu E. Trauschenfels m'a interelatu, deca amu cunoscintia de amintita resolutiune a tribunalulu din Brasiovu si deca amu: ce dispu-setiuni amu de cugetu sa facu fatia cu calcarea pre fatia a legii?

Sum atât de liberu a raspunde la acest'a interelatiune: Dă, amu cunoscintia despre resolutiunea amintita a tribunalulu din Brasiovu, precum si despre aceea, ca articulu de lege XLIV: 1868, care tractăza despre resoluerea cestiunei de limba, dela inactivarea sea incôce a datu ansa la interpretatiuni resucite, la interpretatiuni, cari in diverse casuri divergiu, in cele mai multe se contradiceau.

Asiă dispune anume § 4 art. de lege 44: 1868, ca jurisdictiunile se folosescu in adresele loru către poterea statului limb'a oficiale a statului, dara prelănga acest'a ele că testu concurentu potu sa folosescu ori si care din acele limbi, cari se intrebuintieza la compunerea protocoletorulu.

Legea acest'a din partemi o afu chiaru, dara municipiele fundulu regiu nu o afara chiaru si pre tempulu,

cându justiția nu eră despartita de administrațiune, cându în urm'a acéști'a municipale cu privire la afacerile ce se tienéu de sfer'a justiției-administrațiunei steteau într'o atingere continuă cu ministeriul de justiția, — ea fu interpretată asiă, ca municipalele ocolindu cu deservire limb'a statului tramiteu scrisorile loră către ministrul de justiția în limb'a germană, ba ele continuara cu acéști'a praca ce se basea pre interpretațiunea legi din partele, si atunci, cându ministeriul de justiția le faci atente, ca ele conformu întielesului chiaru alu legi trebuie sa îndrepte în viitoriu scriptele loră către ministeriu său exclusiv în limb'a magiara, seu în acéști'a si într'o limba îndatinată la compunerea protocoalelor loră.

Amu cunoscintia, ca articolul de lege XLIV: 1868 nu numai s'a interpretat cu deosebire în fundulu regiu într'unu modu contrariu priceperii guvernului, ci acestu contrastu relativu la semnificările unoru dispozițiuni singuratece din lege a existat neîntrerupt si între guvern si alte corporațiuni ce există în fundulu regiu.

Asiă se întimplă, de candu cu executarea articolului de lege XXXI si XXXII: 1871 presidentulu tribunalului din Sibiu provocă în întielesulu § 7 art. de lege XXI gremiulu comercialu din Sabiu să aléga asesorii comercianti ce fungéza împreuna la deciderea asupr'a afacerilor cambiali si comerciali.

Gremiulu comercialu si alese doi asesori si doi asesori suplenți, cari, însciintati despre alegere prin presidentulu tribunalului si provocati prin decretulu îndreptat către densii, care eră compus în limb'a magiara — căci altmîntrenea nice ca se pôte — : sa se anuncie la presidentulu judecatoriei spre a depune juramentulu oficialu, — nu acceptara decretulu datu de presidentulu tribunalului punendu de motivu împregiurarea, ca decretulu e compus unguresce, densii nu întielegu limb'a si de aceea nu potu primi documentulu. (Miscare viua).

Presidentulu tribunalului provocă în urm'a acestor'a gremiulu comercialu sa aléga alti membri, dara gremiulu comercialu din Sabiu pronunță în siedinti'a sea ca nu alege alti asesori.

În aceeași rezoluțiune dispuse înca sa se însciinteze presidentulu tribunalului, ca de vreme ce cunoscintia perfectă a limbei unguresce nu se tiene de atributele necesare ale judecatorului, (Miscare mare), chiamarea presidentului aru fi fostu cu privire la restanțele ingramadite sa se îngrijéscă de rezolvarea acestor'a, spre care scopu introducerea ilegale a limbei magiare la tribunalulu de prim'a instanță nu e unu medilocu potrivit. (Miscare viua si generale). Onorat'a Casa vede asiă dara, ca nu numai jurisdicțiunea din fundulu regiu, ci si gremiulu comercialu din Sabiu a facutu legea obiectu de discussiune, ba celu din urma (gremiulu c.) aternă constituirea tribunalului de rezolvarea cestiunei de natiunalitate în sensulu seu, de vreme ce tribunalulu fără asesorii comercianti nu se pôte constitui din cauza, ca ori-care decisiune judecatoréscă în afaceri cambiali si comerciali, dupa repetitele decisiuni, ale curției de cassatiune, suntu nevalide, déca la aducerea sentinței n'a fostu unu asesoru comerciantu de fatia.

Din acéști'a cauza predecesorulu meu în oficiu S. Bitto a îndrumat pre presidentulu sa urmeze procedura dechiarată în § 7 art. XXXI: 1871 de admisibili într'unu casu si să aléga asesori comercianti dintre membrii din statulu comerciantilor prin tribunalulu, dara din precauțiune predecesorulu meu mai adause, ca pentru casulu cându si asesorii ce avea sa-i aléga tribunalulu voru respinge documentele compuse în limb'a magiara, sa dispuna, că tribunalulu, care nu se pôte constitui fără asesori

comercianti, se va stramută din Sibiu într'altu locu! (Aprobare viua si generale.)

Se pare, ca acéști'a ordinațiune a avutu putere convingătoare (Ilari-tate) si ca ea a deslusit domniloru comercianti adeveratulu întielesu alu legi; rezultatulu a fostu, ca membrii alesi dintăiu de gremiulu comercialu, adeca acei'a, cari au respinsu decretulu ungurescu, primira în urm'a emisului amintitu, documentulu compus în limb'a ungurescă, depusera juramentulu si astfeliu se constituî tribunalulu din Sabiu.

Amu mai departe cunoscintia, ca dupa ce s'au executat organizarea judecatorielor n'au încetat înca controversele despre dispozițiunile art. de lege 44: 1868, respective interpretațiunile si aplicațiunile loră diverginti.

Unele judecatorii au interpretat adeca articolulu 44: 1868 într'acolo, ca la densele nu se vediu nici chiaru o urma despre aceea, ca pre teritoriulu statului ungurescu, statulu ungurescu exercéza justiția.

Atingerea cu cele-lalte oficiolate ale statului si manipulațiunea interna, jurisdicțiunea, s'au purtat în mai multe locuri aprópe cu total'a eschiderea a limbei unguresce si asiă ide'a fundamentale pronunțată în art. 44: 1868, ca toti cetățienii Ungariei si dupa principiile fundamentale ale constituțiunii forméza în respectu politicu un'a natiune — natiunea ungurescă — lipsi la unele judecatorii cu deservire (Miscare).

Interpretațiunile s'au înmultitu si prin aceea, ca la crearea articolulu de lege 44: 1868 justiția se tiene înca de sfer'a de activitate a municipalelor, asiă încatu teritoriulu în privinti'a jurisdicțiunale si administrativa în cele mai multe casuri eră unulu si acéști'a, deci unde artic. de lege 44: 1868 indica la limb'a protocoalelor în municipie, acolo întrebarea organizațiunii judiciare ce a urmatu în 1871 eră usioru de deslegatu. Dara cându în urm'a organizațiunii s'a creatu din partile teritoriale ale mai multor municipale unu tribunalulu, atunci întrebarea limbei protocolare deveni complicată, mai alesu cându unu municipiu folosea numai limb'a statului, în cele-lalte inse se aplică pre lănga acéști'a si alte limbi protocolare.

În asemenea casu controversele erau continue, mai alesu fiindu si atitiate în modu artificiosu si folosindu unii judecatori pusetiunea loră spre a străplântă pasiunile natiunali în localulu tribunalulu.

Pentru a delatură abaterile întemplate si controversele îndreptă ministrulu de justiția la 2 Aprile 1872 către fostulu presidentu alu tribunalulu din Brasiou unu emisu, care a mersu în respectulu aspirațiunilor natiunali până la marginea estrema fără de a fi inse în stare sa aduca spiritulu legi la valóre. Deci déca dlu deputatu Trauschenfels me întrebă, ca amu cunoscintia de rezoluțiunea adusa de tribunalulu din Brasiou în Septembrie si cum voi procede fatia cu ea, respundu ca amu cunoscintia de cele mai multe controverse ivite în cestiunea limbei si fiindu situatiunea ce întrevini seu potu sa întrevina în cestiunea de limba prin spiritulu actualu alu legi, nu se pôte tiené nice în interesulu statului nice într'alu justiției si fiindu ca eu aflu, ca o cura radicală a acestei stări numai prin legislatiune e posibilă (aprobare viua), mi voi tiené de datorintia a sană relele existente substernandu unu proiectu de lege chiaru, care pre câtu se va puté va eschide ori-ce neîntielegere.

Rogu pre onorat'a Casa sa ia responsulu meu la cunoscintia (Aplausu viu si aprobare).

E. Trauschenfels vede ca discursulu ministrului de justiția sta numai

înnece slabu cu interpelațiunea sea. Ministrulu voindu sa prezenteze o lista a tuturor interpretațiilor false trebuiă sa amintéscă, ca juristii din Sabiu au tramis bilete de invitare germane. Ministrulu se provóca la o ordinațiune din 1872, pre care oratorulu o cunósce si istoriscesc geneza ei. Comisariulu ministerialu delegatu de ministrulu de justiția de pre atunci, bar. Apor a aflatu la visitațiunea judecatorielor din Transilvani'a, ca atâtu în manipulațiunea interna câtu si la publicarea sentințelor nu se folosesce totu-déun'a limb'a ungurescă si de aceea tramise o ordinațiune, care togm'a asiă de putienu coresponde legi cá si rezoluțiunea judecatoréscă citată în interpelațiune. Presidentulu de atunci dela tribunalulu din Brasiou s'a îndreptat către ministeriu, pentru ajutoriu contr'a procederei comisariului, altmîntrenea densulu (presidentulu) va resigná. Deputatulu Capp a facutu în acestu obiectu o interpelațiune către ministrulu de justiția Bitto care a întârziatu cu responsulu, macaru ca în aceea interpelațiune eră relevatu unu casu de flagranta violare de dreptu si lege. (Miscare viua si îndelungată.)

Ministrulu Bitto n'a respunsu publice la interpelațiune, ci chiamandu pre deputatulu fundulu r. în oda'i ministeriale a dechiaratu, ca a obvenitu o violare a legi, si, apromise înaintea lui Kerkapoly, ca va revocă ordinațiunea comisariului ministerialu Apor. (Sgomotu). Ministrulu si-a tienutu cuventulu, interpretandu ordinațiunea lui Apor într'acolo, ca sa se sustiena usulu de până acum. Cu privire la manipulațiunea interna tribunalele concedara. concedara acei sasi, contr'a căroru sumutiá ministrulu de justiția. (Semne de neplacere.)

Trauschenfels fu apoi provocatu la ordine de presidentulu casei si apoi continua, ca usulu judecatorielor în fundulu reg. se baséza pre fundamente cu multu mai solide de cum se crede. Oratorulu se provóca la unele dispozițiuni din „Statuta iurium municipalium sax.“ si la legea de limba din 1846/7. În desfășurarea mai departe a opiniilor sele oratorulu citéza unele passuri din adresele lui Deák dela 1861 si din operele lui St. Szechenyi, cari recomanda toleranță mai mare către natiunalități. Ministrulu ni pune în perspectiva o novela, dara până atunci trebuie sa executămu legea vechia. Acéști'a lege inse e suspendată. În urma oratorulu aduce aminte cuvintele lui Deák: Sa facemu natiunalităților nemagiare relațiunile patriei nostre placute si dechiară, ca nu ia la cunoscintia responsulu ministrului. Camer'a inse lu ia spre sciintia.

Scólele româno-macedonene.

(Fine.)

Multi din acei espatriati macedono-români, dupa sacrificiuri uriasie, au isbutitu a aduná averi mari, pre cari le-au donatu pentru scóle române în patri'a loră. Putieni au isbutitu inse a vedé realitate generósele si romanescele loră aspirațiuni.

Vom cită pre câti-va din ei:

I. Repausatulu Metropolitulu alu Ungro-Vlachiei, Dositeiu Filitis, a încetat din viétia la Brasiou pe la anulu 1819, lasându prin testamentu 16,000 de galbeni destinatati a se cumpéră cu densii unu imobilu, din alu cărui'a venitulu sa se întretiena tineri bursieri în strainatate, spre a dobendi o specialitate. Pre la anulu 1838, din aceea suma de 16,000 galbeni s'a si cumpérat o mosia numita Lunguleti (siantiuri) în judetulu Dembovit'a, plas'a Bolintinu, si care produce astadi unu venitulu de 2000 galbeni pe anu. Pre la anulu 1865 pre cându s'a pusu în vigóre legea rurala si fia-care locuitoriu a primitu pamentulu seu legiuitu, epitropi'a acestei averi a repausatulu Dositeiu, metropolitulu a

primitu dela guvernulu o mare suma de bonuri rurale, a 400 locuitori ce are mosi'a Lunguleti, astfeliu ca $\frac{2}{3}$ din trei mii pogóne, sum'a totală a acestei mosii s'a resplatitu prin bonuri puté epitropi'a sa cumpere unu altu imobilu si mai mare, producendu unu venitulu iudoitu decâtu mosi'a Lunguleti; dar' cu tóte acestea, până astadi, nu se vede nimicu cumpérat, nici nu se scie cum s'au întrebuintiatu de epitropie aceste bonuri spre îndeplinirea scopului donatorului. Dela anulu 1830 si până la 1872 acéști'a epitropia depunea regulatu la tribunulu socotelile de administrarea acestei averi ce i s'a incredintiatu. De atunci încóci inse, adeca dela 1872, a renunciatu la acéști'a îndatorire a dărei socotelilor la tribunulu. Care sa fia caus'a?

Epitropii esecutori ai testamentulu repausatulu metropolitulu alu Ungro-Vlachiei, Dositeiu Filitis, suntu dnii: Christodulos Budatis, Anastasie Filitis (fostulu avocatulu), Dimitrie Zitieosu (care a înlocuitu pre repausatulu Metropolitulu Nifon, unulu din epitropii personali), Michailu Xantos si Panaiotis Procopie Filitis (rud'a repausatulu metropolitulu Dositeiu). Cei trei dintăiu suntu din un'a si aceeași comuna numita Ziti'a, tienutulu Epitropiului; celu de alu patruea din Epiru, astadi locuitoriu aici în Bucuresci; celu din urma, locuitoriu în urbea Ploiesci, care împreuna cu tóta famili'a sea, pe la anulu 1864 aducendu acte valabile dela loculu seu natalu ca este românulu, corpurile legiuitóre au si votatu recunóscrea sea de cetățienulu românulu.

II. Repausatulu Musicu din comun'a Blati'a a tienutulu Macedoniei a încetat din viétia aci în tiéra pre la anulu 1869, lasându prin testamentu (care este publicatu în „Monitorulu oficialu dela 16 Februaru 1870), 4000 galbeni acestei tieri române, din alu căror'a venitulu sa se tramita doi tineri a studiá; 8000 galbeni a lasatu loculu seu natalu Blati'a, cá sa se întretiena o scóla de fete; asemenea a lasatu pentru orasiulu Bitoli'a din Macedoni'a sum'a de 22,000 galbeni, din alu căroru venitulu sa se întretiena, se întielege, unu gimnasiu totu acolo. Cu tóte aceste vedemu, ca dómn'a Musicu, singur'a epitropia a acestei averi, până acum n'a facutu nimicu spre executarea testamentulu, si nici ca a predatu socotelele în fia-care anu la tribunulu. Repausatulu Musicu a lasatu doi copii, unu baiatu si o fata; celui dintăiu lasa prin testamentu si partea sufletulu seu; acestu baiatu nu este unu anu de cându a muritu, remanendu mamei sele, dnei Musicu $\frac{2}{3}$ din întréga avere, iér' testamentulu sta neexecutat.

III. Pre la anulu 1851 a încetat din viétia, totu în Romani'a, unu dnu Teg'a din comun'a Vlaho-Castani'a de pe cóstele Pindului, tienutulu Macedoniei, care a lasatu mosi'a sea din districtulu Dâmbovit'a, plas'a Ialomiti'a, numita Balteni. Epitropi ai acestei averi suntu doue rude, d. Polymeros, Saracetopolos si d. Dimache Polymereidis, cari au taiatu, suntu acum 12 ani, o padure de pre aceea mosia. Testamentulu repausatulu nu este cunoscutu nimenu si nu se scie, déca prin nepublicarea testamentulu nu remanu necunoscute nescai-va vointie ale repausatulu.

IV. Repausatulu Nicolau Mihailu din orasiulu Magarova, tienutulu Macedoniei, a încetat din viétia pe la anulu 1865 la Craiova, lasandu îndatorire fiului seu Constantinu, ca din tóta averea colosala ce-i lasa sa tramitia în patri'a sea natala o suma óre-care pentru întretienerea unui pensionatu de fete, precum si pentru alte binefaceri; dara si în privinti'a acestei donatiuni vedemu ca până acum nu s'a facutu nimic'a.

V. Repausatulu Nizacovits, nascutu în Metiovalu lui Pindu, din tie-

nutulu Macedoniei, după ce a servitu mai mulți ani în armată română, ajungându până la gradul de maior, a muritu în Bucuresci, lasându prin testamentu o avere pentru binefaceri. Epitropii acestei averi, oameni destulu de onorabili și patrioți, nu scim deca execută testamentulu conformu literei și spiritului seu.

VI. Pre la anulu 1863 a încetatu din viață în Bucuresci repausata Elisabetă Castricioa, lasându prin testamentu $\frac{1}{4}$ din colosală sea avere nepotului seu d. Vasile Paapă; iera locului natalu alu sociului seu, orașulu Tesalonicu, din ținutul Macedoniei, a lasatu o patrimă; a mai lasatu la Ianină, din ținutul Epirului, o alta patrimă. Nu se scie cum se administră această avere de onorabili domni epitropi, între cari se afla și Metropolitulu Ungro-Vlachiei, nici deca acei cari primescu legaturile în orășele suscitade întrebuințaze banii după destinațiune, căci nici onorabili epitropi de aci, nici cei dela orășele Tesalonicu și în Ianină n'au publicatu socoteli prin presa, nici le-au depusu la tribunalu. Amu crede nemeritu, că epitropii să numesca în Tesalonicu și în Ianină o subepitropia, căreia să i se cêra socoteli anuale și să se publice spre sciință obștescă și incuragiarea altoru binevoitori și generose persoane, cari aru avea dorință să imiteze frumosulu exemplu alu repausatei Castorioa.

VII. Avere repausatului episcopu Ieropoleos, care a muritu aci de multu, lasându prin testamentu moșia sea Tiganesci, din județulu Muscelu, moșia alu căreia venitu să se întrebuințaze la binefaceri. Pre această avere eră epitropu repausatulu principele Constantin Siutiu, care a tăiatu și o padure foarte însemnata. Cine a înlocuitu pe repausatulu Siutiu și cum se administră această avere astăzi? Nu se scie.

Mai în toate districtele țerei sunt astufeliu de testamente lasate de bunii români, ale căroru averi sunt destinate pentru școli, biserici și binefaceri, fără sa se scie pentru toate modulu întrebuințării lor.

Noi, aducându aceste câte-va exemple, din sutele ce sunt, la cunoștință publicului român din marea patriă română a tuturor românilor, cerem o aplicare mai serioasă, dreptă și legală a tuturor testamentelor de această categoria, privighindu-se executarea lor unu numai aci de către epitropi, dară și la locurile unde se tramitu banii său altfelu de ajutorie, spre a nu li se schimbă destinațiunea.

Nu banuim pre nimeni, nu criticam pre nimeni, totu ce credem este celu multu o neglijență din partea unoru epitropi, pôte chiaru independență de voință lor. De aceea încheiamu, făcându unu caldurosu apelu celor în dreptu a presei române, că sa staruie a întrebuință bine și conformu testamentelor aceste donațiuni, cari aduc venituri de milioane, destinate spre luminarea Romaniei transdanubiene, dară carisă se pierdu său se întrebuințaze spre elenizarea frumoșei țieri, ce în curendu, de nu se voru luă mesuri energice, nu va mai fi de câtu grecită; și acei bani sunt românesci, câștigați de români și destinați numai pentru școli românesci!

Presă română mai cu sêma, care a aparatu și câștigatu atâtea cauze mari și românesci, că unirea, instrucțiunea publică gratuita și obligatoria, improprietarea clacasilor, secularizarea averilor monastiresci cotoșite de greci etc. presă română va susține, nu ne indoim, și această însemnata cestiune natională. Cătra ea dară me adresezu mai cu osebite și i dicu: radica puternică ta voce, și nu lasă pênă josu, până ce în fia care comuna și ținutu românescu de preste Dunare nu se va înființă o școală și unu liceu românescu, înțretinutu cu milioanele ce se tramitu

de aci, dară cari se apuca de greci și se întrebuințaze în profitulu lor.

Bani românesci, câștigați în Romania de către români și destinați de acești pentru luminarea românilor, se întrebuințaze astăzi în înțretinerea școlilor streine, cari lucrăze pentru peirea românilor! Este această executarea românescilor voinți ale testatorilor, a literei și spiritului testamentelor lor? De sicuru ca nu.

Pentru respectulu memoriei fericitilor testatori români, pentru respectulu cauzei sacre a românilor transdanubieni, pentru cari fericiti donatori au sacrificatu averile lor, cum și în interesulu echității și alu bunei administrări a donațiunilor, noi suntemu de parere, ca s'aru putea luă următoarele mesuri: a) Toate epitropiele acestor donațiuni să se puie sub o eforia, intitulată „Eforia fondurilor macedonene”; b) Eforia să staruie că epitropiele să dea compturi regulate pre fia-care anu despre întrebuințarea veniturilor averilor legate: c) Sa se reguleze înființarea de subepitropii prin comunele pre unde donatorii au ordonat a se înființă școle, compunendu-se acele epitropii din români recomandați de către profesorii școlilor române deșă esistinte; d) Sa se înființeze școle românesci, cu profesorii formați în școlele din Bucuresci, dintre tinerii macedoneni adusi spre acestu scopu.

Prin nisce asemenea mesuri de supraveghiare, dorințele fericitilor testatori voru fi satisfacute, executându-se fidelu; altfelu aceste colosale averi voru fi în mare parte reu întrebuințate, pôte numai că nisce simple sinecure; căci cine ne pôte asigură pentru contrariu!..

„Tr. Carp.”

I. Fetu.

Romania.

Creditulu cerutu de ministrulu nostru de resbelu și redus de corpurile legiuitoare la 4 milioane pentru a se aprovisiona în modu mai completu armată cu munitiuni, ambulante și materialu de resbelu, atât de necesariu, a produsu ôre-care sensatiune în organele de publicitate europene, din causă negresitu a împregiurării lor politice din orientu. Noi amu explicatu cu alta ocaziune ca acelu creditu nu este decâtu unu simplu virimentu ce se face din cele 5 milioane votate de corpurile legiuitoare înca din anulu trecut pentru cumpărare de arme, plus 1 milionu ce se va luă cu împrumutu. În locu de arme se voru întrebuință acei bani pentru alte necesități ale armatei, precum munitiuni, ambulante, etc.; mai alesu ca pusci totu avem și tunuri s'au mai cumpăratu 48 după celu mai din urma și mai perfectu modelu; pre cându ne lipsescu alte lucruri indispensabile.

Nu eră dară unu motivu seriosu de interpretări alarmante și belicoșe, căci Romania în genere și guvernulu cu partitul conservatoru în specialu au datu probe ca voru conservarea neutralității și păcei; iera ceea ce se face pentru armată română, e consecință naturală a unei organizări militare defensive și serioșe, lucru indispensabilu ori-cărei națiuni care voriesce a trăi și prevediutu, în ceea ce privesce pe Romania că o obligațiune chiaru în tractatulu dela Parisu. Istoria noastră strabună, demnitătea natională și exemplele altor state mici și neutrale că Belgia și Elvetia ne impun datoriă de a fi armați și de a ne aperi contră ori-cărui pericolu.

De-si unele diuarie și corespondenție, că cea din Viena către „Standard”, au luat de pretextu acestu micu creditu său revirimentu spre a presupune intențiuni belicoșe și contrarie tractatelor, veduram cu placere pe alte diuarie mai bine infor-

mate din Europa, că oficiosa „Opinion” din Roma, ca respingă ori-ce banueli și deductiuni esagerate și exprima totă încrederea în înțelepciunea națiunii române.

Eata în adeveru cum se exprima „Opinion” în revistă sea:

„Cameră deputatilor din Romania a aprobatu urgentia proiectului prezentatu — de ministrulu de resbelu, — cu care se cere unu creditu de 5,600,000 pentru ecuparea ostire. Acesta novela nu trebuie sa inspire grave închieetudini, căci nu trebuie a se uită cum Romania a sciutu sa-si castige simpatiele Europei prin o atitudine dictata de înțelepciunea și sentimentulu propriei conservări și responderi, cându în apropiere sufla vijelia.”

Diuarulu „la Libertă” totu din Roma atrage asemenea atențiunea publicului asupra scirei despre creditulu armatei cerutu la corpurile nostre legiuitoare, și se silește a linișci spiritele despre ori-ce temere alarmata privitorie la pacea orientului. Eata cum se exprima „la Libertă”:

„Dintre principatele dela Dunare, Romania nu numai ca e celu mai întinsu și mai forte dară și celu mai bine organizatu și mai liniștit. Multamita inteliginței principelui Carolu, care o conduce și atitudinea partitulu modratu, Romania a pututu sa-si castige simpatiele Europei și traiesce în sinulu ei în relațiunile cele mai amicabile. Suntemu convinși ca guvernulu român nu aru fi cerutu dela camera unu asemenea creditu însemnatu pentru cheltueli militare deca nu aru fi fostu petrunsu de necesitatea de a aprovisiona la tempu armată pentru unu scopu determinatu. E posibilu că sa nu fia vorbă decâtu de o simplă precauțiune consiliata de prudentia. Dorim sa fia astfelu din totă inimă.”

— Astfelu dar' ori-ce alarme respandite cu ocaziunea acelu creditu său virimentu necesariu, ce se putea cere în ori-ce tempu, s'au potolitu de sine în fatia faptelor și înțelepciunii politice a românilor.

„Pr.”

Galati 4 Februaru 1876.

În fine ministerulu e definitivu reconstituitu; și senatulu a adoptatu, se vede, în ședinția secreta combinațiunea nouă. Nu remane acum decâtu a se continuă lucrările unu momentu intrerupte prin izbucnirea crizei ce a duratu câte-va zile. Aceste două zile de serbătoare înca au contribuit la încetarea lucrărilor parlamentare, astfelu încâtu activitatea lucrărilor n'a potutu reincepe decâtu eri. Nu avem înca nici o scire despre ceea ce se va fi petrecutu eri său astăzi în ambele adunări legiuitoare. În ceea ce privesce lucrările de Sambată trecută, nu avem de șemnalatu decâtu interelatiunea din adunare relativă la calea ferată Iasi-Iticani și votarea de către senatu a creditulu de 4 milioane pentru armata. Interelarea din adunare ne aduce aminte de cea a dlui C. Blaremburg ce d-sea a anunțatu relativu la situațiunea economică. Noi credem ca interelatiunea de Sambată din adunare va fi precursoră celei de a două a dlui Blaremburg. Până cându vom vedé rezultatulu acestei interelatiuni, sa ne grabim a comunica lectorilor ca noulu titularu dela instrucțiunea publică aru fi declarat ca d-sea nu va retrage proiectulu de lege asupra instrucțiunei a procesorului seu, a cărei desbateră se începuse deșă în adunare, si ca d-sea va fi continuatulu, ier' nu succesorulu dlui Majorescu. Noi amu spusu ca va depinde de tactulu și prudentia fia-cărui ministru în parte durată majorității de 66 voturi ce a exprimat în ședinția secreta încrederea în nouă combinațiune ministerială, său mai bine în capulu cabinetulu.

Ei bine, sa ni permita d. Carpu a spune ca noi nu credem nici tacitosa nici prudenta declaratiunea sea. Noi consideram actulu seu că o desfidere aruncata corpurilor legiuitoare, căci nu credem ca opozițiunea ce se formase în ambele corpuru eră îndreptată contră persoanei dlui Majorescu, din uri personale, cum s'a pretinsu, ci contră principiilor sea, contră modulu seu de administrare. Ei bine, această opozițiune va continuă luptă, deca nu se va schimbă si sistemă pe lângă persoana; a crede contrariulu aru fi a insultă aceste două corpuru mari. Deca on. nou titularu dela instrucțiunea publică va voi sa se convingă personalu de sensulu opozițiunei ce a resturnatu pe predecesorulu seu continuandu sistemă acestuia, ne temem că această încercare sa nu iasă în defăvorea sea și sa nu cada sub ea. Chiaru deca aru fi fostu cine-va care sa fi contribuit la caderea dlui Majorescu din ura personală, ceea ce noi nu credem, va tîne acum, pentru demnitătea corpurilor legiuitoare, sa probeze contrariulu. Ceea ce noi credem prudentu și amu consiliă pre d. Carpu, e sa înceteze cu sistemă predecesorulu seu și sa retraga proiectulu de lege asupra instrucțiunei din desbateră corpurilor legiuitoare, său celu putienu sa consimta la modificări însemnate.

Situațiunei nu-i lipsescu nici însemnatarea, nici interesulu. Câtu despre noi avem confiență în esperiență și tactulu șiefulu cabinetulu, care va sci din tempu a dá curentulu acea direcțiune ce va fi de natura a înlesni situațiunea, ier' nu a-i creă nouă complicări, a căroru fine cu anevoie se pôte prevedé. „V. Cov.”

Notitie neplacate.

Din cottulu Unedorei primimu dela unu corespondentu sciri, cari merita cea mai serioasă atențiune atâtu din partea publiculu câtu și din a înaltulu guvernulu pentru ca ele ilustră cu colori viue deploabila situațiune de acolo, spre a cărei îndreptare e neîncungiatu de li sa ună cura radicală, pre cari noi le damu în următoarele sîre cu ea pre calea publicității, de suntu adeverate se voru și vindecă, pentruca numai prin acestu modu se pôte speră stîrpirea reului, care bantue poporatiunea din cottulu Unedorei.

Din acestu cottu ni se comunica adeca pre cale amicabile, ca nesce dni judi procesuali (pretori, șolgabirei) comitu abusuri preste abusuri, fără că pentru ilegalitățile lor sa-si fia luat sau sa-si iee pedepsă meritata, ci ei se sustien în oficiile lor în detrimentulu poporului și spre bașjocură dreptulu și a moralității. E vorba despre trei judi procesuali, a căroru nume le retacem de asta-data, cari toti trei stau parte sub cercetare disciplinaria si criminală deodata, parte numai sub cercetare disciplinaria, și respectivii se afla înca sanetosi și vioși în posturile lor.

Asiă contră judeului procesuale alu cerculu Almasiulu e introdusa și deșă terminata cercetarea disciplinaria, și s'a constatat ca d-sea a batutu cu înaltă-i mână șolgabirească pre unu preotu gr. or. precum și pre unu altu omu de frunte din cercu, și a dusu la sine în Almasiu, în capu de nopte și morbosu, cu gendarmari pre bravulu romanu Demianu din Balsia, ier' din Almasiu la transportatu la Geoagiu. Se dice, ca dlu ministru de interne, care este unu barbatu per eminentiam dreptu, iubescu dreptatea și moralitatea, și sbicuesce vitiurile, aru fi ordonat destituirea acestui domnu jude procesuale, dar' d-sea fungăza și de presinte că jude! Nu scim ce va se însemne această?

Mai departe judele procesuale alu cerculu Gurasadă e trasu în cercetare disciplinaria si criminală pentru instrainări de bani.

Certarea disciplinaria e terminata ier' cea criminala decurge inca, si d-sea e sustenutu in postulu seu! nu numai dar' s'aru lucrã din respoteri pentru mantuirea densului, prin ce aru veni in necasu acuatorii, intre cari se afla si unu bravu preotu romanu gr. or. Cascigandu-si dlu ministru de interne cunoscintia despre acestea, nu incape nici cea mai mica indoiela, ca d-sea nu va suferi la nici unu casu asemenea wirthschaft-uri, si cumca 'si va casciga cunoscintia despre acest'a suntemu pre deplinu convinsi. Altcum recomandãmu acestea date sigure atentiunei dloru nostri deputati din camer'a reprezentantiloru si 'i rogãmu sa-si faca trebuintia de ele.

In fine este judele procesuale alu Geoagiului contr'a carui'a de asemenea introdusa cercetarea disciplinaria pentru instrainãri de parale, dara d-sea, cã si ceea-lalti domni colegi ai dsale se afla inca in postulu seu si pâna acum'a nu i s'a intemplat nimenic'a. Apoi a fi jude processuale si totu odata a stã sub cercetare, nu precepem cum se potu unì aceste dõue contraste!!

Pre unu bietu notariu român u au pusu pecatele sele de a datu o palma unui omu, si pentru acest'a fapta e trasu in cercetare criminala, si pertratarea finale a si avutu locu; dloru judi processuali inse tõe li sunt iertate.

Judece acum lumea si opiniunea publica despre principiile de dreptu, dreptate si moralitate!

Nu potemu pricepe, cum de ilustritatea sea dlu comite supremu, care e intr'adeveru unu barbatu energicu si iubitoru de dreptate, in tenorea puterei ce 'i ofere legea municipale suferu asemenea ilegalitãti fãra de a le pedepsi!

Varietãti.

Termometru nou. — Pentru incuragiarea studiului observatiuniloru meteorologice. D. Harison Cripps a prezentatu societãtii regale din Londonu unu termometru nou.

Nu numai ca acestu instrumentu nou pôte inregistra temperaturele cele mai inalte si cele mai jõe, ci inca pôte si a marcã in modu automaticu, cu ajutoriulu unui creionu indicatoru, variatiunea ce se produce in tempulu cându opereza.

Instrumentulu este divisatu in 2 pãrti: 1° termometru ce arata gradele; 2° orologiulu care indica orele si minutele.

Masinele de cusutu. — Numarul masineloru de cusutu fabricate de o casa din New-York este in adeveru prodigiosu.

In anii 1872, 1873 si 1874 au esitu din atelieru 875,000 masini; numai in 1874 au produsu 241,679.

Fia-care masina putendu face intr'o ora 50 metre de cusutura, masinele fabricate in 1874 aru fi pututu cõe intr'unu anu, cu 10 ore de lucru pre di, mai multu de 40 miliarde metre; si fia-care metru platindu-se 10 centimi, puteu produce unu lucru de o va lóre de 4 miliarde franci.

Statistica. — Totalulu cârtiloru, brosiureloru, placardelor, bucãtiloru de musica, gravuri desemne, imagini, etc., esite diu prelese francese in 1875 se redica la 21,006 productiuni.

Din acestã cifra se numera 14,195 cârti (nõe seu reeditate) brosiuri, placarde si alte executiuni tipografice.

Foile, cârtile si partitiuni de musica dau 4,195 numere.

In fine cartele, lucrãrile fotografice, etc., dau 2, 666 numere.

Descoperire archeologica. — La Rom'a s'au descoperitu in urm'a unor

terasamente, aprõe de Panteonu, dõue mari tievi de colõna de granitu rosiu de o lungime totala de 6 metre, si nisce trepte de marmura alba perfectu conservate. Aceste fragmente apartineu termelorui lui Nerone, cari erau situate aprõe de a lui Agripp'a.

Elefantii beutori de bere. — Acum câtu-va tempu circulu Myers se afla la Liverpool. In fia-care sãra trup'a elefantiloru ce mergea la loculu spectacolului trecea pre dinaintea unei berarii. Intr'o di, pre cându trecu pahidermele, unulu din beutori oferì unui'a din ei paharulu seu. Elefantulu n'asteptã sa fia rugatu, luã cu delicatetia paharulu cu verfulu trompei, vãrsa continutulu seu pre gãtu si 'lu întorse cu politetia proprietariului.

Lucrulu parũ atãtu de curiosu, incãtu la momentu se oferira o multime de pahara elefantiloru: ele fura golite si întorse cu aceeasi ceremonia. Atunci stapãnulu stabilimentului aduse dinaintea usiei unu butoiu intregu. Intr'unu momentu manoper'a trompeloru 'lu golì. Apoi trup'a ne mai avendu sete, reluã, vesela drumulu teatrului.

A dõu'a di elefantii, caror'a li se dedea totudẽun'a apa abundanta inainte de a fi dusi la teatru, in unanimitate refusara de a bea. Paditori nu insistara si plecara. Dara, sosindu dinaintea berariei, trup'a se oprì cã unu singuru omu, si trebuì sa se renoiẽscã scen'a din diu'a precedentã, fãra care fũ imposibilu a face pre vreunulu sa se misce. Stapãnulu stabilimentului, silitu a sacrificã unu alu 2-lea butoiu, gãsì glum'a mai putienu curiõsa de câtu in ajunu si rugã pre conductoru a luã altu drumu.

A dõu'a di, cu tõe silintiele conductoriloru de a întorca trup'a pre o alta cale, la õra sciuta tõe trompele se lungira dinaintea berariei. Stapãnulu stabilimentului, de frica de a nu vedẽ eternisãndu-se acea adunare formidabila dinaintea casei sele, se esecuta pentru a trei'a ora. Dara sãr'a se duse la d. Myers si 'i spuse casulu; acest'a 'lu indemnã, bã inca incheiã contractu cu elu pentru unu butoiu in fia care di la trecerea pensionariiloru sei.

Espositiunea artistica a d-lui T. Amanu. Aru dice cine-va pôte ca singur'a casa in Bucuresci, care are unu stilu õre-care pronuntiatu, este gentil'a casutia, in stilu pompeianu, care este atelierulu pictorului Teodoru Amanu.

Artistulu proprietariu si-a facutu singuru cuibulu in care sa si desfasiore inspiratiunile sãle artistice. A fostu insusi architectulu care si-l'a croitu, si l'a combinatu, artistulu care si l'a zugravit si i a sculptatu tõtã luminarea interiõra; si l'a mobilatu si 'si-l'a ornatu abundantu cu tablourile lui proprii, cu acuarelele lui, cu aqua-fortele lui, pre cari le-a introdusu insusi in Romani'a, si pentru cari si a meritatu laude chiaru in Parisu.

Artistulu, in acestu atelieru creatu de densulu spre inspiratiunea sea, a facutu dilele trecute, o espositiune, pre care a anuntiat'o tõe jurnalele Bucuresciloru, si care a fostu visitata de o mare parte din publiculu si societatea alãsa a Bucuresciloru.

Mare parte din tablourile ce compuneau espositi'a din atelierulu dlui Amanu ne erau cunoscute de mai inainte; insa cele ce s'au adaugatu de atunci incõe, ne au atrasu tõtã atentiunea.

Tabloulu istoricu „Stefanu celu mare si aprodulu Purice“ arata maturitatea artistului: desennu, colóre, compositie totu in fine este reusitu. Este dificilu unu tablou istoricu. Artistulu pre langa talentu, 'i trebuescu si cunoscintie vaste, pentru a reusi in o compositiune de asemenea natura. In tabloulu lui Stefanu d. Amanu a reprodusu miscarea, costumulu, carac-

terulu timpului in care s'a petrecutu scen'a, ast-feliu cum erã de asteptatu dela unu adeveratu artistu.

Iata o imagine, care aru trebuì pusa in fati'a soldatului român. Ministrulu de resbelu aru trebuì sa si faca acestã achisitiune.

D. Amanu face putiene tablouri istorice, cãci, neincuragiatu de guvern care singurulu aru putẽ comendã asemenea compositiuni, a trebuit si trebue sa se ocupe mai multu cu ceea ce place particulariloru, cari suntu singuri cumperatori. Si in acestu genu amu veditu mai multe tablouri cu totulu reusite.

„Cin'a“ are unu efectu incantatoriu; toaletele femeiloru, bijuteriile, lumin'a candelorlu, mergu pâna la ilusiune: si tõe acestea suntu obtinute cu cãte-va lovituri de penelu superpuse, cã fatietele unui diamantu, pentru a oprì razele luminei si a le resfrãnge. — Cine-va de alaturea cu mine observã, ca acestu tablou nu aru fi fostu pre deplinu terminatu; eu inse credu, ca asemenea tablouri aru pierde magia sub unu penelu mai linsu.

Vine in urma acelu paisagiu sub Nr. 25 care din lips'a caldurei luminãrilor din celu dintãiu, face unu efectu cu totulu opusu aceluia; in acest'a este frigulu, pe care lu simti, privindu-lu. Tieranii, ce au aerulu a se consultã, suntu fõrte naturali; zapad'a este transparentã, cã insusi elementulu; perspectiv'a pare a fi o mahalã din giurulu Bucuresciloru, inveluita de ghiaturile iernei. Tablou propriu unui olandesu.

Nr. 39 care represinta unu „transportu de buti“, este o deliciõsa miniatura in oleiu. Acestu tablou este din cele mai mici, dara proportiile ce a tienutu artistulu, 'i dau o imensitate nemesurata. Anatomia boileru este prea bine pastrata. Cã coloristu, d. Amanu totu-dẽun'a a avutu o reputatie; inse aci se vede si mai multu puterea sea.

„Buchetulu de liliacu“, Nr. 19 place tuturor. Aci nu e necesitatea de cunoscintie artistice, cãci avemu dinaintea nõstra natur'a inchisa intr'unu cadru. Lumin'a ce cade pe petalele liliacului de diferite nuantie, ne amintescu procedeulu dela cina. Felicitãmu amatorulu care va posedã acestu placutu buchetu.

Dara cã sa descriemu mai pre largu cele ce amu veditu, aru fi sa facemu o brosiura intrẽga, si noi aci nu ne-amu propusu decãtu unu articolu de multamirea ce amu simtitu.

Nu potemu inse trece cu vederea aquarelele asiã de bine luminate. Si acestu genu este nou pentru noi. D. Amanu decã nu ne incelãmu, pentru prim'a ora ne pune in vedere genulu acest'a, si care are si calitatea a fi pentru ori-ce punga.

„Cadãn'a in asteptare“, sub Nr. 7 posedã tõe calitãtile unei bune aquarele; limpeditatea tonurilor, francheti'a penelului, spiritulu desennului, totu in fine gasimu in acestã aquarela.

In „harem“ care intrunescu asemenea aceste calitãti, ne pare ca artistulu a cam abusatu de violetu; partea stãnga a compositiunei este fõrte bogata.

Aqua-fortele care a devenitu o arta cu totulu francesã si in care s'au ilustratu Paulu Rembrandt Albert, Durer si altii, pentru intãia ora se ivesce pre teritoriulu nostru.

Acestu modu a desennã directu pe metalu, face cã ori-cine, cu unu pretiu fõrte modestu, sa posedã unu desennu originalu alu artistului. — Portretulu autorului, alu lui Heliade, tierencuti'a cu mare s. c. l., suntu opere cari aru putẽ figurã alaturi cu ale maistriloru celoru mari. D. Amanu s'a familiarisatu curendu cu acestu genu. Ne aducemu aminte si avemu ochii pe mosiu Neagu, care ni s'a tra-

misu cã prima de societatea amiciloru de belle-arte cu ocaziunea espositiunei din casele Herdanu. Ei bine, de atunci este unu fõrte scurtu tempu si perseveranti'a artistului in acestu tempu a fostu asiã de mare, incãtu a fostu primitu anul trecut in societatea aqua-fortistiloru din Parisu.

Terminandu, nu putemu uitã sa spunemu, ca amu veditu cu placere mai multe productiuni ale dlui Amanu si in „Illustration nouvelle“, jurnalulu societãtii aqua-fortistiloru din Parisu.

„Tr. C.“

Burs'a de Vien'a.

Din 14/26 Februaru 1876

Metalicele 5%	68 —
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	72 75
Imprumutulu de statu din 1860...	111 50
Actiuni de banca	884 —
Actiuni de creditu	176 25
London	114 50
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	77 75
„ „ „ Temisiorene	76 50
„ „ „ Ardelenesce	77 —
„ „ „ Croato-slavone	86 —
Argintu	103 60
Galbinu	5 39 1/2
Napoleonu d'auru (poli)	9 19

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei vacante de capelanu in comun'a bisericẽscã gr. or. din Secarembu, protopresbiteratulu Gioagiului II-le se escrie concursu pâna in 14 Martie 1876.

Emolumentele suntu:

1. Venitulu stolaru dela 160 familii in suma circiter de 100 fl. v. a.
2. Salariu ficsu 100 fl. v. a.
3. Unu jugeru pamentu.
4. Unu jugeru gradina cu pomi si pentru legumi.
5. Locuintia libera si 4 orgii lemne de focu.
6. Facendu servitiulu de notariu la scaunulu protopr. respectiv, va primì o remuneratiune annale de 50 fl. v. a.

Doritorii de a ocupã acestã statiune, voru asterne petitiunile lor in instruite conformu statutului organicu pâna la terminulu mai susu indicatu la subscrisulu oficiu protopresbiterale. Secarembu 3 Fauru 1876.

Oficiulu protopresbiterale.

Sabinu Piso,

(1—3) protopr.

Nr. I. 41/1876.

Concursu.

Devenindu vacantu postulu de notariu comunale in Vale, lângã Saliste se escria concursu cu terminu pâna in 20 Martiu a. c. st. n.

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu annale de 300 fl. v. a., cuartiru liberu si 3 orgii de lemne precum si o suma aprossimativa de 60 fl. pentru diverse lucruri scripturistice.

Petitiunile pentru obtinerea acestui postu provideute cu documentele necesarie despre studiile facute, despre pracs'a de pâna acum si despre cunoscintia perfecta a limbei române, si decã se pôte si a altoru limbi din patria suntu a se adresã pâna la terminulu indicatu la subscrisulu inspectoratulu.

Sabiuu 18 Februaru 1876.

Inspectoratulu cercuale alu Salistei.

2—3

Vindiare de casa.

In piati'a mare in Sibiu cas'a nr. 8 e de vendiare din mâna libera.

Informatiuni mai de aprõe dã proprietarẽs'a in aceeasi casa.

(3—3)